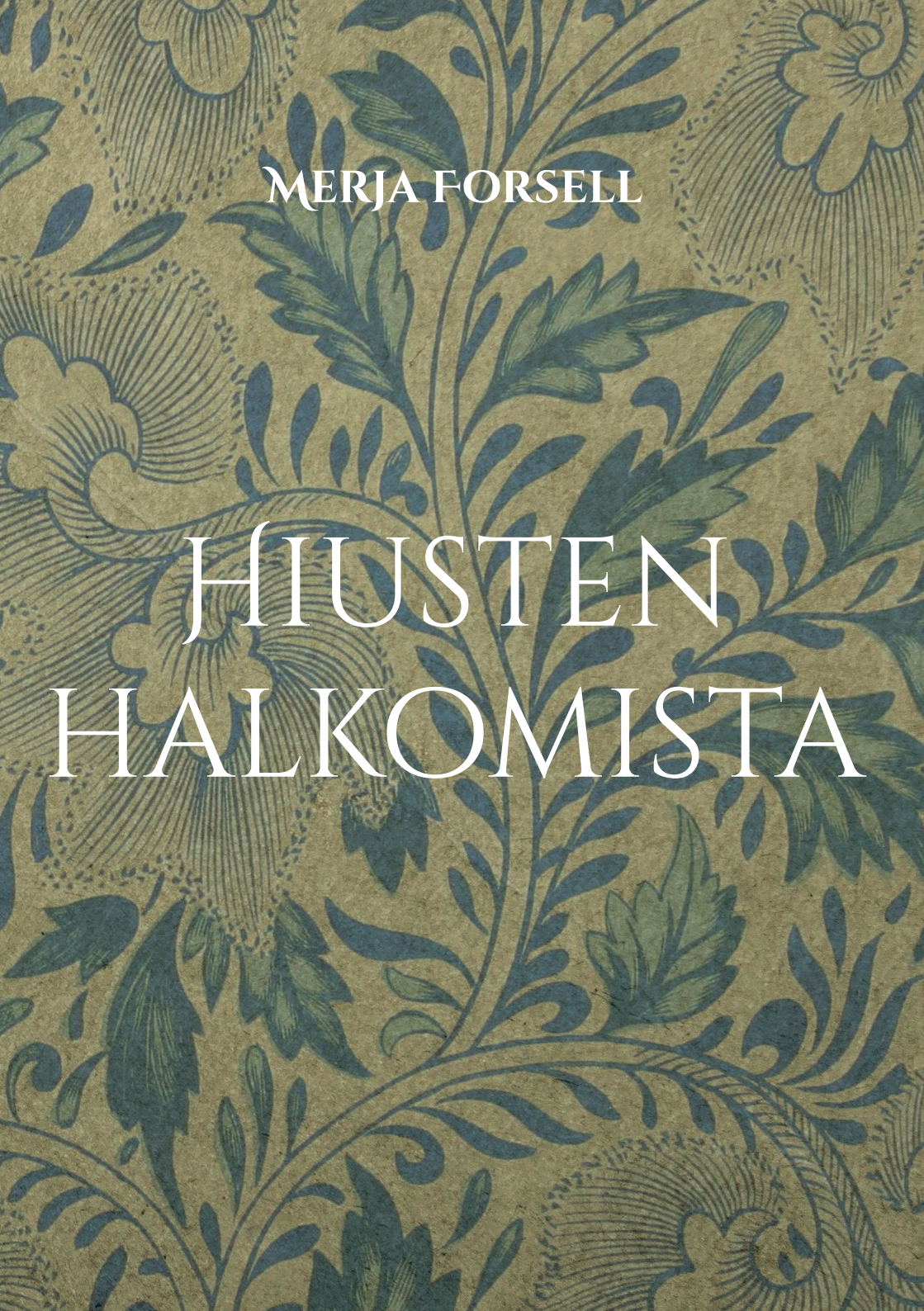

MERJA FORSELL

HIUSTEN
HALKOMISTA

HIUSTEN HALKOMISTA

Merja Forsell

HIUSTEN HALKOMISTA

näkökulmia hiusten kulttuurihistoriaan

Nimikkeen automaattinen analysointi tietojen, erityisesti mallien, trendien ja korrelaatioiden, saamiseksi tekijänoikeuslain 13b § ("tekstin- ja tiedonlouhinta") mukaisesti on kielletty.

© 2024 Merja Forsell

Kustantaja: BoD · Books on Demand, Mannerheimintie
12 B, 00100 Helsinki, bod@bod.fi

Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Friedensallee 273,
22763 Hampuri, Saksa

ISBN: 978-952-80-8584-3

Sisällys

Hiusten symboliikkaa	7
Ruumis on mielen kuvajainen	13
Ulkonäköön panostaminen hinnalla millä hyvänsä ..	23
Noitaoikeudenkäynnit ja punaiset hiukset	28
Värillä on väliä.....	46
Hiusmaanikko Rossetti.....	54
Käärme paratiisissa.....	69
Kapinallinen esikuva – Peppi Pitkätossu?	76
Tee-se-itse-elämä	89
Uusi muoti – aina kapinaa?	96
Hiukset naisen ja (miehen) kruununa niin hyvässä kuin pahassa.....	101
Reggae ok ja ajatus maailmanrauhasta	110
Afrohiusten pitkä historia.....	119
Lähteet:	125

Hiusten symboliikkaa

1. Lucas Cranach nuorempi: Simson ja Delila, vuodelta n. 1537.

Kuten tiedetään, eri aikoina on erilaisia kauneusihanteita. Hiuksiin, partaan ja ehostukseen on liitetty kaikenlaisia symbolisia merkityksiä. Simsonin ja Delilan tarina Raamatusta (Tuomarien kirja 16) on tuttu monille. Tarina on todistus hiusten maagisesta voimasta. Delila leikkasi Simsonin hiuksia, mikä merkitsi symbolista kuohintaa. Aikaisemmin Simson on ollut väkivahva, repinyt leijonan paljain käsin

hengiltä ja voittanut kaksintaisteluja. Paljastettuaan vaimolleen Delilalle, että hänen voimansa taika on hänen hiuksissaan, tämä leikkaa hänen hiuksensa. Simsonin tarina kertoo kostosta ja petollisesta naisesta. Tämä aihe on ollut suosittu niin kuvataiteissa kuin musiikissa ja kirjallisuudessa. Esimerkiksi saksalainen taidemaalari Lucas Cranach nuoremman (1515–1586) maalaus vuodelta 1537 kertoo aiheesta, mutta silmiinpistävää kuvauksessa on henkilöiden vaatetus ja hiusmuoti. Vaatteet näet ovat 1500-luvun mallien mukaisia. Taustalla filistelaiset ovat valmiina puiden takaa hyökkäämään Simsonin kimppuun. He olivat lahjoneet Delilan ottamaan selville, mistä Simsonin voima oli peräisin. Lisäksi aiheesta on ranskalaisen Camille Saint-Saënsin (1835–1921) säveltämä ooppera ja amerikkalaisen Cecil B. Millen (1881–1959) elokuva vuodelta 1949.

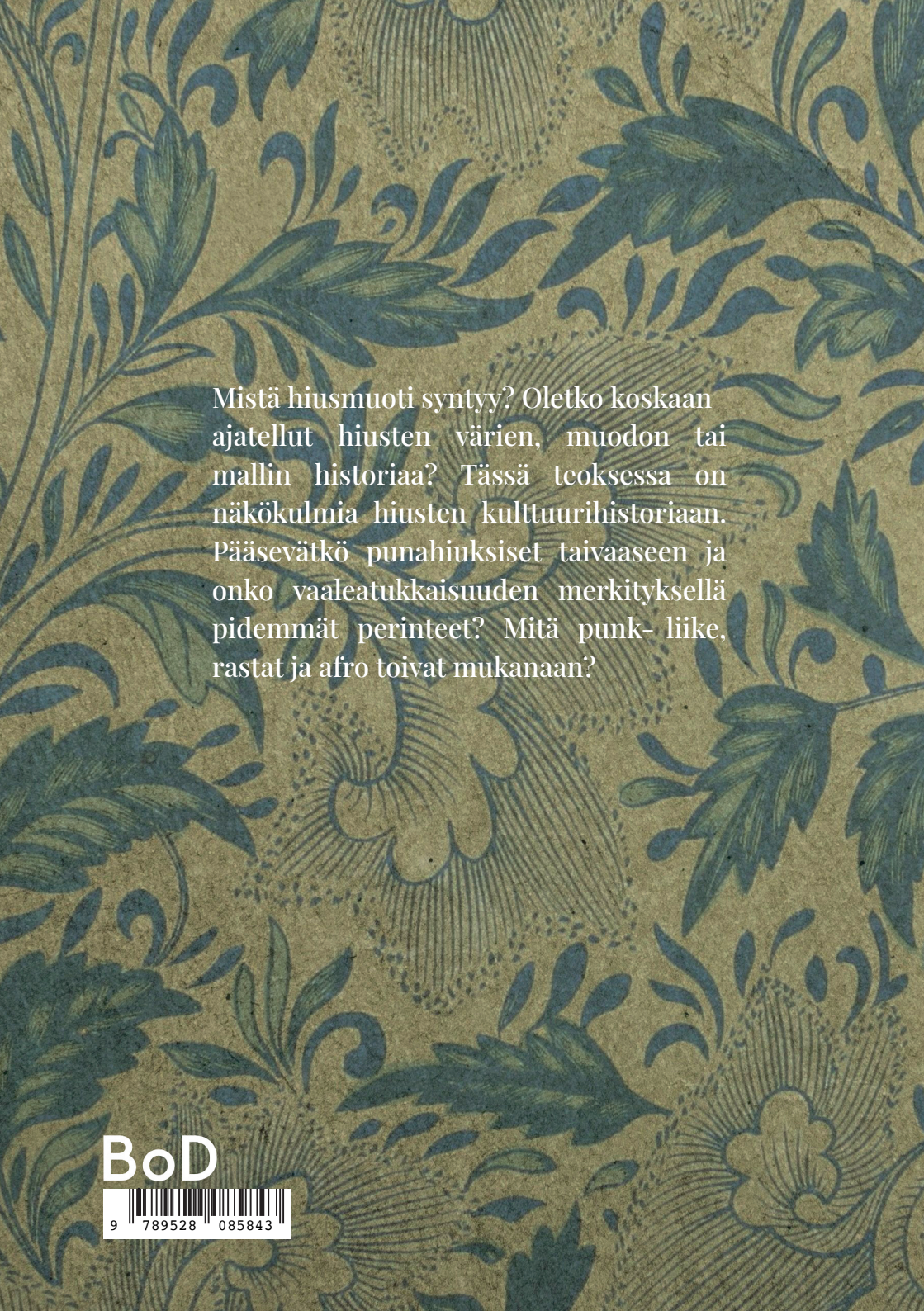
Niin tänä päivänä kuin keskiajallakin yhteiskunnassa ja kulttuurissa kauniille ulkonäölle annettiin melkoisesti arvostusta. Keskiajalla ihmisen ruumis ja sielu muodostivat yhtenäisen kokonaisuuden.

Henkilön ulkoiset piirteet vihjasivat hänen sisäisestä mielentilastaan, moraalisesta luonteestaan ja taipumuksistaan. Taide ja kirjallisuus ilmensivät yleisiä ihanteita ja käsityksiä. Maalauksien ja tarinoiden sankarit olivat komeita ja sankarittaret kauniita. Miellyttävä ulkonäkö ilmensi hurskautta ja hyveitä, rumuus vastaavasti oli tyypillistä alhaisille, pahoille ja syntisille. Rumuus merkitsi syntiä ja synti sitä, että yksilö oli huono. Fyysisesti vajaisiin suhtauduttiin syrjivästi, koska jo Raamattu opetti, että ihminen on tehty Jumalan kuvaksi. Ruumiillisesti kauniit olivat merkki jumalallisesta armosta ja päinvastoin.

Keskiajalla kirkko alkoi mieltää vaaleat hiuspehkot tai oikeastaan kaikenväriset hiuspehkot moraalisesti arveluttaviksi ja paheellisiksi. Lisäksi valtoimenaan liehuvat suortuvat oli viesti moraalittomuudesta. Miesten maailmassa aikuisten ja naimisissa olevien naisten tuli peittää hiuksensa hunnuilla ja päähineillä. Toisaalta vaaleissa hiuksissa oli jotakin yliluonnollisen kaunista, myyttistä. Eritoten

Välimeren itärannikolla kultatukkaiset ihmiset olivat orjiksi kelpaavaa kauppatavaraa. Niinpä hiukset, niiden väri ja olemus olivat koko yhteiskunnan asia. Se oli sitä kahtalaisesti: yksilön omassa käsityksessään itsestään ja yhteisön käsityksissä yksilöstä. Hiusmuodilla, parralla ja ehostuksella vaikutettiin ympäröivään maailmaan ja samalla ympäröivä maailma vaikutti yksilöön, antaen vaikutteita ja määräyksiä niin uskonnollisia kuin poliittisia, terveydellisiä ja sivistyksellisiä, koodistoa, joka tuli tuntea ja toimia sen mukaisesti. Toisaalta jos ei käyttäytynyt koodiston mukaisesti, oli kapinallinen tai muodin edelläkävijä – ihan miten vain. Yksilön status ja hierarkia ilmenivät helposti hiuksista ja parrasta. Erottautuivatpa oppineet Kreikassa Aleksanteri Suuren (356–323 e.a.a) valtakauden aikana parrallaan. Lisäksi parrakkuus on tuonut mielikuvia henkilön kypsyydestä, maskuliinisuudesta ja eroottisuudesta.

Vastaavasti intialaisessa kulttuurissa jumalattarilla on perinteisesti hyvin pitkät hiukset. Yhteiskunnassa

Mistä hiusmuoti syntyy? Oletko koskaan
ajatellut hiusten värien, muodon tai
mallin historiaa? Tässä teoksessa on
näkökulmia hiusten kulttuurihistoriaan.
Pääsevätkö punahiuksiset taivaaseen ja
onko vaaleatukkaisuuden merkityksellä
pidemmät perinteet? Mitä punk- liike,
rastat ja afro toivat mukanaan?

BoD

9 789528 085843